

Mezőberény Város
Ifjúsági Konceptiója
2012-2014.
felülvizsgálata

Készült: 2015. augusztus 16.

Ifjúsági Koncepció felülvizsgálata

Mezőberény Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 450/2012. (VIII.27.) sz. határozatával elfogadta, majd a 421/2014. (XII.01.) sz. határozattal a módosítások elfogadásáig érvényben tartotta a Mezőberény Város Ifjúsági Koncepciója 2012-2014. dokumentumot. A koncepció célja volt, hogy átfogó képet nyújtson a fiatalokat érintő kérdésekről, és megfogalmazódjanak azok az elképzelések, melyek segítik a város fiataljainak beilleszkedését, és tudatos szerep vállalását a város közéletében, saját érdekeik érvényesítésére és a város közéletének javára. A koncepció mellett a 118/2013.(III.25.) sz. határozattal elfogadta a Képviselő-testület a 2013-2014 közötti időszakra vonatkozó Cselekvési Tervet is, mely meghatározta az önkormányzat által a fiatalok részére nyújtott szolgáltatások kialakításával és fejlesztésével kapcsolatos intézkedéseket. A koncepció felülvizsgálatára, a szükséges kiegészítések megtételére az elmúlt három év változásait vizsgálva került sor, figyelembe véve a koncepció összegzését, a SWOT analízist, illetve a cselekvési terv megvalósulását.

Az Ifjúsági Koncepció és az elfogadott cselekvési terv is megfogalmazta, hogy a település ifjúságpolitikájának arra kell irányulnia, hogy a **város megfelelő társadalmi és környezeti feltételeket teremtsen** az ifjúsági korosztály számára, hangsúlyt kell helyezni az ifjúság **tartalmas szabadidő eltöltésének** segítésére, **megelőzni a fiatalkori bűnözés kialakulását**, segíteni az érintett korosztály **mentális, egészségi állapotának javulását**, a **hátrányos helyzetű fiatalok támogatását**, az **esélyegyenlőség megteremtését**. Kiemelt célként fogalmazódott meg, hogy az ifjúsági koncepció a már meglévő önkormányzati intézkedések figyelembevételével, a valós helyzetet és lehetőségeket figyelembe véve kerüljön elfogadásra.

A közigazgatási rendszerben a közszolgáltatások döntő többségének megszervezése az önkormányzati törvényben meghatározott kötelező, illetve vállalható feladatok, valamint a különböző ágazati törvényekben lefektetett kötelező feladatok útján történik. (1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról, melyben felsorolja a gyermek és ifjúsági feladatokról szóló gondoskodást, valamint a gyermekvédelmi törvény és a köznevelési törvény)

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása az Alkotmány, amely többek közt kimondja, hogy az állam gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit.

A mezőberényi fiatalok legfontosabb problémái megegyeznek az országgal, esetleg apróbb különbségek mutatkoznak. Jelen van, sajnos városunkban is a munkanélküliség, a lakáshoz jutás, az otthoneremtés problémái, az esélyegyenlőtlenségek növekedése, a fiatalok közösségi passzivitása, közösségi terek hiánya, fiatalok értékrendjének, romló pszichés állapot, veszélyes életvitel. Ezeket részletesebben a koncepció SWOT analízis is tartalmazza.

A helyi ifjúságpolitika kialakításában partnernek tekint az önkormányzat minden intézményt, szervezetet, egyházat, informális csoportokat, mely a fiatalokkal foglalkozik és együttműködik velük.

A felülvizsgálat kapcsán megállapítható, hogy az elmúlt három évben a következő jelentős intézményi változások történtek, melyek érintik a vizsgált célcsoportot:

- A Képviselő-testület 2012. augusztus 21-től a Petőfi Sándor Gimnázium fenntartói jogait jogutódlással átadta a Magyarországi Evangélikus Egyháznak. A gyermekélelmezési központ a gimnáziumtól a Közszolgáltató Intézményhez, majd 2015. április 1-jétől a Városi Humánsegítő és Szociális Szolgálathoz került át üzemeltetésre.

- A Mezőberényi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat fenntartása az üzemeltetés kivételével, ezen belül a szakmai irányítás is a 216/2013. (V.13.) sz. határozattal a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz került.

- A Mezőberényi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat intézmény átszervezésre került és a 215/2013. (V.13.) sz. határozattal az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat intézményegység kivált

- A Képviselő-testület a 250/2013. (V.27.) sz. határozatával engedélyezte a Mezőberény Kistérségi Óvoda új óvodai csoport indítását a Liget téren. Majd a 259/2013. (V.30.) sz. határozatával megszüntette - a bélmegyeri, muronyi óvoda önállósodásával - és a 260/2013. (V. 30.) sz. határozatával létrehozta a Mezőberény Város Óvodai Intézményét.

-2013. január 1-jével létrejöttek a magyar közigazgatás egykor szerves részét képező járások, így a Békési Járási Hivatal és azon belül Békésen a Járási Munkaügyi Kirendeltség. 2015. április 1-jétől Békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályaként szervezik a képzéseket és a foglalkoztatással kapcsolatos ügyeket.

Az országos mutatók ismeretében sajnos továbbra is megállapítható, hogy Magyarország lakossága csökkenő tendenciát mutat, öregszik a társadalom. Mezőberény lakosságának számát vizsgálva is hasonló folyamatnak lehetünk tanúi, még akkor is, ha a kistérségben városunkban a legalacsonyabb a csökkenés aránya. Ennek következményei több területre, intézményre, szolgáltatásra is kihatással vannak. Ezt támasztja alá valamennyi helyi szintű intézményi beszámoló, koncepció.

Mezőberényben a foglalkoztatás statisztikai adatai javulást mutatnak, köszönhetően a közmunkaprogramoknak, de ez csak tüneti kezelés, a tényleges, elsődleges munkaerő piac mutatói jelentősen nem változtak. Öröndetes viszont, hogy az elmúlt években egyre nagyobb számban vettek részt a város életében fiatal önkéntesek, kulturális közfoglalkoztatottak, diákmunkások. Az elsőként felsoroltak között megjelenő fiatal korosztály jelentős szerepet tölt be a város kulturális, civil életében.

A tapasztalatok alapján jelentős számú család van továbbra is a létminimum alatt élők között és ez érinti azt a középosztályt, melyek az iskolázott családok döntő részét teszi ki. Segítséget számukra a Családsegítő Szolgálat és a Polgármesteri Hivatal Szociális Osztálya jelent. A támogatási rendszer lehetősége az utóbbi időben a felsőoktatásban továbbtanulók támogatásával bővült és továbbra is támogatásban részesülnek a rászoruló diákok pl. étkeztetés, buszbérlet.

Az egészségügyi helyzet változatlan, a két gyermekorvos és az 5 körzeti háziorvos látja el a település lakosságát. A Hivatal indokolt esetben a HPV vírus oltóanyagának árában nyújt segítséget.

A lakhatási helyzet változatlan, elérhető a legtöbb fiatal számára a „fecske lakás”, mely segít az öngondoskodásban, a lakástakarékosságban.

Az ifjúsági koncepció adatai aktualizálásra és a legfrissebb beszámolók, értékelések alapján kiegészítésre (gyermekvédelmi beszámoló, rendőrségi beszámoló) kerültek.

A vizsgált időszakban a közéleti aktivitás érdekében „Ifjúság és önkormányzat” címmel workshop-ot szervezett az Önkormányzat. A találkozó a kapcsolatfelvétellel és az önkormányzattal való közös munka elindítására irányult.

A műhely munka során megfogalmazásra került a fiatalok részéről jó néhány olyan már említett erősség, gyengeség is, mely az aktualizált SWOT analízisben szerepel majd. Ugyanúgy említették viszont erősségként a sportolás lehetőségét, a szabadidő aktív eltöltésére alkalmas pályák meglétét, vagy a gyengeségeknél a munkaerő piaci lehetőségek, hatékony információáramlás és az akadálymentesítés hiányát, mint korábban.

A településen egy általános iskola, egy evangélikus középiskola és 5 állami, 1 evangélikus óvoda, illetve 2015 szeptemberétől református óvoda várja a gyermekeket, fiatalokat.

Az Alapfokú Művészeti Iskola Tagintézmény lehetővé teszi a zene- és művészeti oktatást, a Leg a láb Alapfokú Művészeti Iskola a néptánc oktatást biztosítja.

A helyi öntevékeny szervezetek közül továbbra is sok olyan szervezet található, amelyek munkájába fiatalok is részt vesznek, s kapcsolódnak be azok munkájába. Bár mostanában itt már inkább a 18-30 éves korosztály kapcsolódik aktívabban be. Ki kell emelni pl. a Malom Fitness DSE, Berény Táncegyüttes, Tízváros Alapítvány, Mezőberényi Nagycsaládosok Egyesület nevét.

A sportolási lehetőségek gazdagok a településen, számtalan sportegyesület teszi lehetővé a fiatalok számára a mozgást. A városi sporttelepen új műfüves pálya került átadásra, megújult a lelátó és elkészült a világítás a műfüves pálya részeként, s várja a sportszerető fiatalokat, közönséget. A településen egyre elterjedtebb a futás, mely ebben a korosztályban is igen népszerűbb.

Meg kell említeni a város vallási életét, mely igen széles körű, és sokszínű. Valamennyi oktatási intézményben folytatnak hitoktatást. Rendszeresen szerveznek ifjúsági programokat: kirándulásokat, táborokat.

A városban folyó kulturális tevékenységek közül ki kell emelni az OPSKK működését, rendezvényeiket. Több sikeres, az ifjúság érdeklődési körének figyelembe vételével nyert pályázatot valósítottak meg és vonták be a fiatalokat.

Az ifjúsági koncepcióhoz kapcsolódóan a cselekvési terv magában foglalta a meghatározott célok eléréséhez szükséges feladatokat és azok megvalósulását már a felülvizsgálat tartalmazza:

	<i>Feladat</i>	<i>Megvalósítás</i>
<u>Gyermekvállalás, család</u>		
1.	A gyermekvállalás felelősségének, a hagyományos családmodell értékeinek erősítése , különböző programokkal történő tudatosítása.	<ul style="list-style-type: none"> • Nagycsaládos Egyesület rendezvénye • Családbarát Település cím elnyerése • Családsegítő Szolgálat programjai
2.	Napközbeni ellátást nyújtó férőhelyek biztosítása városunkban, a 0–3 éves és a 3–6 éves korú gyermekek számára.	<ul style="list-style-type: none"> • Bölcsőde, Bölcsődei Ringató Játzócsoport • Református Egyházközség • Családi Napközi óvodai ellátás biztosítása az Evangélikus Egyházközség, valamint az önkormányzat részéről • iskolai kollégium megléte • iskolai napközi
<u>Önálló egzisztencia megteremtésének segítése, munkavállalás:</u>		

3.	A jelenlegi lakástámogatási rendszer áttekintése , az önálló életkezdéshez a fiatalok igényeinek illetve szükségleteinek felmérése. Önkormányzati bérlakások számának növelése szociális céllal.	<ul style="list-style-type: none"> átnevezett támogatási forma és hatáskör: települési támogatás öngondoskodó, elő takarékoság lehetősége (alacsony bérleti díj –fiataloknak) bérlakás állomány források szűkös volta miatt csak 3-al szaporodott, de nagyobb gondot fordítottunk a lakások állapotának javítására intézményi átszervezés miatt a lakásgazdálkodás áttekintése folyamatban
4.	Fiatalok munkatapasztalat szerzésének érdekében az önkéntes tevékenység lehetőségeinek megteremtése , civil szervezetek, intézmények, munkaadók bevonásával.	<ul style="list-style-type: none"> egyre több civil szervezet regisztrál önkéntes munkára iskolai közösségi szolgálat (50 óra)
5.	A fiatalok számára a pályaválasztási, képzési rendezvények megszervezésének támogatása , gazdasági, munkaerő-piaci információk elérésének segítése.	<ul style="list-style-type: none"> iskolán belül megváltozott munkaképességű fiatalok rehabilitációs munka lehetősége (Mezőberény, Békés, Körösladány)
<u>Esélyegyenlőség, szolidaritás:</u>		
6.	Tudatos, hatékony információáramlás , a szélesebb körű nyilvánosság biztosítása a fiatalok jobb életkörülményeinek kialakítása érdekében.	<ul style="list-style-type: none"> helyi média megléte előadások, szakemberekkel való találkozás (Almássy Kitti, Dr. Zacher Gábor, Vujity Tvrtko...) Nem elhanyagolható a facebook szerepe
7.	Az ifjúsági korosztály tagjainak megismertetése a hátrányos helyzetben lévők életkörülményeivel , szociális problémáikkal. (önkéntes munka)	<ul style="list-style-type: none"> önkéntes munkába való bevonás- gimnazista fiatalok időseknél- Kapu Program megléte
8.	A fogyatékkal élők beilleszkedésének segítése , az akadálymentesítési program folytatása.	<ul style="list-style-type: none"> HEP elkészítése Vasútállomás elkészülte „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület programjai, napközbeni ellátása, közös munka Mécses Egyesület kínálta lehetőségek Tanyagondnoki ellátás
9.	Gyermekszegénységből fakadó hátrányos helyzet enyhítése . A meglévő eszközök minél teljesebb kihasználása.	<ul style="list-style-type: none"> nyári étkezés lehetősége-pályázat útján nyári táborok (OPSKK, napközis, egyházi, hittan tábor) Családsegítő Szolgálat: fiatal, szülők, kortárs csoportok programjai IPR működtetése Útravaló pályázatok
10.	Fogyatékkal élő gyermekek és szüleiknek mentálhigiénés támogatása , közösségbe történő beilleszkedésük segítése.	<ul style="list-style-type: none"> HEP elkészítése Támogató Szolgálat lehetőségének biztosítása „Fogjunk Össze” Közhasznú Egyesület programjai, napközbeni ellátása, közös munka Mécses Egyesület kínálta lehetőségek Tanyagondnoki ellátás Pedagógiai Szakszolgálat helyben
<u>Tanulás és környezete:</u>		
11.	A fiatalok önálló tanulási képességeinek fejlesztése , tanulás-módszertani ismeretek bővítése. Ösztönzés a megszerzett tudás helyes alkalmazására.	<ul style="list-style-type: none"> Mécses Egyesület sérült fiatalok képességeinek fejlesztése, képzések szervezése Az OPSKK Könyvtár az önálló ismeretszerzés lehetősége mellett előadások, képzések (múzeumi esték)

12.	Az idegen nyelvi ismeretek támogatása a testvérvárosi kapcsolatokon keresztül.	<ul style="list-style-type: none"> • EU nyelvtanfolyamok helyben (szlovák, német) • gimnáziumban élő csere diákkapcsolatai • Városi pályázat: nemzetközi kapcsolatok pályázat kiírása, pályázati lehetőség biztosítása
13.	A művészetek általi nevelés erősítése , a művészeti nevelés programjainak, a tehetségkutató és tehetséggondozó programok bővítése.	<ul style="list-style-type: none"> • iskola keretein belül tehetséggondozás, • Kisfilm pályázat- kiírás • helyi mesterek bemutatkozása (városi programokon: kerámikus, szövő, origámi....) • Értéktári munkába való bevonás • Múzeumi estéken fiatal előadók felkérése, bemutatkozási lehetőség • Művésztelep
<i>Egészségnevelés, sport</i>		
14.	A sport, tömegsport, szabadidősport népszerűsítése , az iskolák, a sportegyesületek, a civil szféra szorosabb együttműködésével. A testi-lelki egészség védelmére irányuló egészségfejlesztési és megelőzési programok támogatása . Az utánpótlás-nevelést, a tehetségkutatást és gondozást szolgáló programok támogatása. A közösségi terek, sportpályák fenntartása.	<ul style="list-style-type: none"> • Városi Sportnap ok szervezése (pl. május 2.) • iskolai akadályverseny évente • „Verseny és tömegsport” rendezvényei • Martinovics utcai sportpálya • Sportpálya - műfüves pálya, felújítások • Sportiskola
15.	Az információk átadása egészségfejlesztési és drog prevenció programok megvalósításával.	<ul style="list-style-type: none"> • orvosi előadások fiataloknak • előadások: pl. dr. Csernus • pályázatok a dohányzás ellen (pl. MRL) • DADA program
<i>Kultúra értéktérmentése, elérhetővé tétele:</i>		
16.	A fiatalok támogatása a nemzeti és kulturális értékkörzésben, értéktérmentésben.	<ul style="list-style-type: none"> • kulturális közfoglalkoztatott és diákmunkás fiatalok bevonása az értéktár munkába • iskolai közösségi szolgálat
17.	A közgyűjtemények digitalizálásával, tudástárak kialakításával és ezek hozzáférhetőségének biztosításával lehetőség teremtés a helyi, a nemzeti kulturális vagyon megismertetésére . A virtuális szolgáltatások mellett ösztönözni kell az ifjúságot a hagyományos kultúra megbecsülésére.	<ul style="list-style-type: none"> • kulturális közfoglalkoztatott és diákmunkás fiatalok bevonása az értéktár munkába • iskolai közösségi szolgálat
18.	Felmérés készítése a fiatalság szokásairól, kulturális igényeiről.	<ul style="list-style-type: none"> • 2013-ban készült ifjúsági felmérés a kulturális közfoglalkoztatottak közreműködésével
19.	A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló értéktérmentő programok, rendezvények támogatása.	<ul style="list-style-type: none"> • OPSKK és a város civil szervezeteinek programjai • városi rendezvények és nemzetközi kapcsolatok pályázati lehetősége
<i>Tudatosság és társadalmi integráció:</i>		
20.	Helyi szintű, ifjúsági érdekképviseleti rendszer létrehozásának elősegítése. (Városi Ifjúsági Kerekasztal, Ifjúsági Fórum, Ifjúsági Önkormányzat)	<ul style="list-style-type: none"> • workshop szervezése a fiatalok bevonásával • (gimnázium, civilszervezetek fiataljai részvételével)
21.	A kulturált környezet kialakítására , a település szépítésére irányuló programok szervezése.	<ul style="list-style-type: none"> • szemétszedés a város területén • szemétszedés a Körös felé • Önkéntes munka: padok, játszótérek rendbetétele

22.	A fogyatékos, a roma és a mélyszegénységben élő fiatalok társadalmi integrációjának támogatása.	<ul style="list-style-type: none"> • Tízváros Alapítvány programjai • Kincses Ház programjai • Cigány Nemzetiségi Önkormányzat programjai • „Több mint tánc” roma program • Civil szervezetek: Mécse Egyesület, Fogjunk Össze KHE programjai • Családsegítő Szolgálat programjai
-----	--	--

A vállalt feladatok megvalósításának vizsgálatakor jól látszik, hogy az önkormányzat sokat tehet az ifjúságért, de nem lehet csak önkormányzati felelősség vállalásról beszélni. Az önkormányzat nem képes egyedül tenni a megfogalmazott célokért, kellenek hozzá a helyi intézmények, civilszervezetek és maga az érintett korosztály. A dokumentum a fiatalokról szól, de érintve vannak a kapcsolódó korosztályok is. Ugyanakkor befolyással vannak rá az utóbbi időben történt intézményi változások is, az információáramlás nehézsége, a központosításból adódó távolság és annak minden hátránya, a rugalmatlansága, a kapcsolat gyengülése, melyet a fiatalok is éreznek és megfogalmaznak. Ezért fontos az önkormányzat partneri, együttműködést erősítő, koordináló szerepe, melyet ellát települési szinten, hiszen a fiatalokat tömörítő intézményeinek zömétől csupán tájékoztatást kérhet munkájáról, eredményeiről, törekvéseiről. Mindennek ismerete pedig elengedhetetlen egy élhetőbb, jövőjét tervező város életében, a fiatalságot érintő továbbgondolás, előrelátás érdekében.

Mezőberény, 2015. augusztus 17.

Körösi Mihály s.k.
HB elnök

Öreg István s.k.
képviselő